

LOPPURAPORTTI

1.7.2019 – 31.12.2020

Toteuttaja: Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, Oy Socom

Hankkeen nimi: Tarvittavaa tukea pienille sote-alan yrityksille (Tatu II -hanke)

Hanke nro 93417

Sisällysluettelo

1	Hankkeen toteuttaja	3
2	Hankkeen nimi ja hanketunnus	3
3	Yhteenveto hankkeesta	3
3.1	Hankkeen tarve ja tausta	3
3.2	Hanke pähkinäkuoressa	5
4	Raportti	6
4.1	Hankkeen tavoitteet	6
4.1.1	Tavoitteet suhteessa kehittämisohjelmiin	6
4.1.2	Hankkeen yksilöidyt tavoitteet	8
4.2	Hankkeen toteutus.....	8
4.2.1	Toteutetut toimenpiteet.....	9
5	Tulokset ja vaikutukset	13
5.1	Hankkeen välilliset tulokset ja vaikutukset.....	13
5.2	Yrityksille kohdentuneet tulokset ja vaikutukset.....	16
6	Arviointia ja ehdotuksia jatkotoimenpiteiksi	17

1 Hankkeen toteuttaja

Hankkeen toteuttaa Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Socom Oy. Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus on yksi maamme yhdestätoista sosiaalialan osaamiskeskuksesta. Alueellisten osaamiskeskusten toimialueet ovat maakuntapohjaisia. Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskusten toimialueena ovat Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson maakunnat.

Sosiaalialan osaamiskeskusten keskeisenä tavoitteena on toimivan ja pysyvän yhteistyörakenteen luominen sosiaalialan käytännön työn, tutkimus- ja opetustoiminnan sekä kuntien ja muiden palveluntuottajien välille. Sosiaalialan osaamiskeskukset ovat avoimia alueellisen yhteistyön tarpeista lähteviä verkostoja, joiden hallinto on mahdollisimman kevyesti järjestetty. Tämä mahdollistaa joustavan ja innovatiivisen toiminnan.

Sosiaalialan osaamiskeskusten toimintaa säätelee Laki sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta (1230/2001) ja Valtioneuvoston asetus sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta. Toimintaa linjaa valtakunnallisella tasolla Sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan neuvottelukunta. Sosiaalialan osaamiskeskusten perustoimintojen rahoitus tulee valtionavustuksena, joka jaetaan alueellisille osaamiskeskuksille väestömäärän ja pinta-alan mukaan. Varsinainen kehittämistoiminta rahoitetaan hankerahoituksella eri lähteistä.

2 Hankkeen nimi ja hanketunnus

Hankkeen nimi on Tarvittavaa tukea pienille sote-alan yrityksille -Tatu II -hanke. Hanketunnus on 93417.

3 Yhteenveto hankkeesta

Tatu II -hanke toteutti Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa 2014-2020 ja Kaakkois-Suomen alueellista Mahdollisuuksien maaseutu -kehittämissuunnitelmaa. Hanke oli valittu rahoitukseen "Muut yhteistyöhankkeet" (tp 16.10) 100 % prosentin julkisella tuella ollen ns. aktivointihanke.

Hankkeessa työskenteli projektipäällikkö 50 %:n työpanoksella 1.7.2019-28.2.2020 ja 20 %:n työpanoksella 1.3-31.12.2020. Hankkeessa työskenteli myös osa-aikaisesti projektisihteeri ja viestintä asiantuntija.

3.1 Hankkeen tarve ja tausta

Huhtikuussa 2019 päättynyt tiedonhankinta hanke Tatu I nosti esille tarpeen jatkaa ja laajentaa yhteistyössä tehtävää kehittämistä maakunnallisten sotepalveluiden parissa. Hyvin alkanut yhteistyö Eksoten ja Etelä-Karjalan Liiton kanssa koettiin tarpeelliseksi. Kymenlaaksossa käynnistynyt sote-

palveluiden uudelleen organisointi toi toiveen kohdentaa hanke ulottumaan myös vahvemmin Kymenlaaksoon.

Tatu I -hanke vahvisti näkemystä, että pienet sotealan yritykset tarvitsevat erityistä tukea toiminnan kehittämisessä, jos pidämme elinkeinopoliittisesti tärkeänä maakuntien omien yritysten kasvumahdollisuuksia ja haluamme monipuolistaa myös maaseudun väestön hyvinvointipalvelujen saatavuutta lähipalveluin. Ikääntyneiden määrän kasvun ja siitä johtuvan palvelutarpeen lisääntymisen myötä julkinen sektori on kokenut tarpeelliseksi löytää uudenlaisia toimintamalleja. Henkilökohtaisen budjetin mallintaminen ja yhä lisääntyvä palveluseteleiden käyttö ovat edellyttäneet tiiviimpää vuoropuhelua ja yhteistyötä yrittäjien kanssa. Tämä vuorostaan on tuonut yrittäjille uudenlaisia kehittämisen tarpeita.

Etelä-Karjalassa kehittämistyö sote-yrittäjien kanssa on piirun verran pidemmällä kuin Kymenlaaksossa. Etelä-Karjalassa maakunnallinen sotemalli Eksote on toiminut jo vuodesta 2010 kun taas Kymenlaaksossa maakuntamallinen sote ”KymSote” otti vasta ensiaskeleitaan. Eksotessa oli myös oltu edelläkävijänä palvelusetelien käyttöönotossa, mikä omalta osaltaan oli jo edistänyt soteyritysten syntyä. Kymenlaaksossa yhteistyötahot painottuivat enemmän yhdistysten kansaa tehtävään yhteistyöhön. Uudistuva KymSote kaipasi kiivaasti rinnalleen toimivia soteyrityksiä, ja yhteistyön kehittämiseksi koettiin tarvittavan uusia avauksia. Ero maakuntien välillä tuli esille mm. siinä, että Etelä-Karjalassa Eksoten rekisterissä olevia soteyrityksiä oli n. 160, kun taas KymSotessa n.60.

Muuttuvat markkinat ja liiketoimintaympäristö asettavat yritykset uudennaiseen tilanteeseen. Yhteistyö julkisen sektorin kanssa edellyttää panostamista uudennaisiin palveluntuottamistapoihin ja muuttuvat asiakasvaatimukset edellyttävät digitalisaation hyödyntämistä ja osaavaa tuote- ja palvelukehitystä. Yhä lisääntyvässä määrin julkinen sektori, oppilaitokset ja kehitysyhtiöt tuottavat osallistumismahdollisuuksia, mutta tieto palveluista ei saavuta yrityksiä eikä palveluiden sisältö avaudu yrittäjille. Tatu I -hankkeessa esiin nousi myös tiedon kulkuun ja kuulemiseen liittyvät haasteet julkisen ja yksityisten toimijoiden välillä. Puolueeton, tasavertainen keskustelufoorumi koettiin puuttuvan.

Tatu I -hanke vahvisti näkemyksen, että pienten yritysten on yksin haastavaa olla mukana muutoksessa ja toimia tasavertaisena kumppanina julkisen toimijan kanssa. Myös liiketoiminnan kehittäminen ja siihen resurssointi on monelle kynnyskysymys. Tiivistyvä yhteistyö julkisen ja yksityisen välillä edellyttää pieniltä sotealan toimijoilta entistä asiantuntevampaa liiketaloudellista osaamista ja uudenlaisten palveluiden ideointia. Koska suurin osa maakuntien soteyrityksistä on mikroyrityksiä ja yhden hengen yrityksiä, tarve yritysten yhdessä tekemiseen ja eri muotoiseen verkostoitumiseen ja tukeen oli olennainen.

3.2 Hanke pähkinäkuoressa

Tatu II -hanke toteutettiin aktivointihankkeena, jonka tavoitteena oli innostaa ja tukea soteyrityksiä kehittämään liiketoimintaansa tuomalla tietoa olemassa olevista kehittämishankkeista, koulutusmahdollisuuksista ja ylipäättään tukea yrityksiä kehittämään omaa toimintaansa vastaamaan uudistuvia maakunnallisia palvelutarpeita. Tavoitteena oli myös innostaa yrityksiä osallistumaan yritysryhmähankkeisiin, joilla vahvistettaisiin yritysten yhteistyötä ja samalla omaa osaamista toimia yrittäjänä. Pidemmän ajan tavoitteena oli yritysytteenliittymät, jotka monipuolistaisivat palveluverkkoa yhdessä julkisten toimijoiden kanssa. Hankkeen aikana toteutettiin webropol-kyselyin yritysten kehittämistarpeita ja toteutettiin niiden pohjalta info-tilaisuuksia ja valmisteltiin erilaisia yritysryhmähankkeaihioita.

Hankkeen toinen keskeinen tavoite oli vahvistaa vuoropuhelua Eksoten ja KymSoten kanssa siten, että yritysytteistyö syntyisi. Maakunnissa toimi jo useita eri tahoja, kuten kehitysyhtiöt, yrittäjäjärjestöt ja useat oppilaitokset, joiden toimintaan liittyi soteyritysten neuvonta ja tukeminen. Johtuen yritysten runsaasta lukumäärästä toimijat olivat kokeneet haasteeksi tavoittaa yrityksiä ja välittää tietoa siten, että mahdollisimman moni alan yritys olisi tästä hyötynyt. Tatu II -hanke toimi välikätenä ja tiedon välittäjänä toimien näin vuoropuhelun edistäjänä. Tatu II -hanke toteutti useita yhteistyö- ja vuoropuhelutilaisuuksia Kymenlaaksossa ja Etelä-Karjalassa.

Aktivointihankkeen periaatteiden mukaisesti hankkeen tuli kohdentua laajasti Kaakkois-Suomen alueella toimiviin sote-alan yrityksiin. Yritysten tavoittamisessa hanke teki yhteistyötä KymSoten ja Eksoten yritysytteistyöstä vastaavien tahojen kanssa. Lisäksi tiedon välittämisessä toimivat Kymenlaakson sekä Etelä-Karjalan kehitysyhtiöt sekä paikalliset yrittäjäjärjestöt. Yhteistyö oli sujuvaa ja mutkatonta. Etelä-Karjalassa soteyritysten määrä on selkeästi suurempi kuin Kymenlaaksossa. Etelä-Karjalassa myös sotealan yrityksillä on pidemmät perinteet toimimisessa kuin Kymenlaaksossa. Tämä näkyi myös hankkeeseen osallistuvien yritysten osallistumisaktiivisuudessa.

Hankkeen tärkeitä yhteistyötahoja olivat Eksote, KymSote, Kaakkois-Suomen Ely, Lab-AMK, XAMK, LUT, Imatran ja Lappeenrannan kehitysyhtiöt, Kymenlaakson kehitysyhtiöt, Kymenlaakson Yrittäjät ry, Etelä-Karjalan yrittäjät ry ja THL. Tiedon kokoaminen ja välittäminen edellytti tiivistä yhteistyötä edellä mainittujen tahojen kanssa.

Helmikuussa 2020 koko Suomea ja maailmaa kohtasi ennalta-arvaamaton Covid-19-pandemia. Pandemian levitessä myös Etelä-Karjalaan ja Kymenlaaksoon, toi se hankkeen toteutukselle haasteita. Hankkeen keskeinen toimintatapa oli kohdata yrittäjiä ja yhteistyökumppaneita järjestämällä keskustelu- ja verkostoitumistilaisuuksia ja motivoida sekä innostaa osallistumaan kehittämistyöhön. Korona-pandemian seurauksena tapahtumien toteuttaminen estyi ja yrittäjien voimavarat kohdentuivat koronan toiminnalle aiheutuvien haasteiden selvittämiseen. Kiinnostus valmisteilla olevien yritysryhmähankkeisiin tyrehtyi. Tilanne vaati uudelleen arviointia ja nopealla aikajänteellä hanke keskittyi yritysten tukemiseen koronan tuomien haasteiden selvittämisessä. Muuttunut tilanne

toi esille soteyritysten vähäisen osaamisen etäpalveluiden ja digitaalisten palveluiden käyttäjinä. Samalla yritysten kiinnostus etäpalveluiden käyttöön lisääntyi ja nosti aiheen tärkeäksi kehittämisen kohteeksi.

Muuttuneen tilanteen vuoksi hankkeelle haettiin jatkoaikaa helmikuussa 2020. Jatkoaika myönnettiin 31.12.2020 asti. Muutos hankeaikatauluun ei aiheuttanut muutoksia hankesuunnitelmaan eikä rahoitukseen. Hanke toteutettiin loppuun projektipäällikön toimesta pienennetyllä tuntimäärällä.

4 Raportti

4.1 Hankkeen tavoitteet

4.1.1 Tavoitteet suhteessa kehittämisohjelmiin

Tatu II -hanke tukeutui tavoitteissaan neljään kehittämisohjelmaan: Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma 2014-2020, Kaakkois-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelma 2014-2020, Etelä-Karjalan maakuntaohjelma 2018-2021 ja Kymenlaakson maakuntaohjelma 2018 – 2021.

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014-2020 yhtenä tavoitteena on elinkeinojen kehittäminen ja elämänlaadun parantaminen maaseudulla. Maaseudulla ikääntyvän väestön määrä kasvaa ja kuntarakenteen muutos vie palveluja yhä kauemmas. Tämä edellyttää palveluiden parantamista ja täydentämistä lisäämällä eri toimijoiden välistä yhteistyötä, jalkauttamalla olemassa olevia tekemisen tapoja ja kehittämällä uusia toimintamalleja. Kehittämissuunnitelmassa painotetaan myös uusien järjestämismallien merkitystä sosiaali- ja terveyspalveluissa, joissa korostuu sähköisten palveluiden käyttö sekä tiedonsiirto toimijoiden välillä. Edellytys sähköisten palveluiden käytölle on se, että asiakkaat mutta myös yritykset osaavat käyttää tietoteknologiaa ja sähköisiä palveluita.

Kaakkois-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman ohjelmakaudella 2014-2020 yhtenä painopisteenä on yrittäjyyden vahvistaminen. Kehittämishankkeilla on haluttu vahvistaa mm. yrittäjien ammattitaitoa, kehittää yritysten liiketoimintaedellytyksiä ja yhteistyötä ja lisätä maaseutuväestön hyvinvointia. Kehittämistyössä on tärkeää yhteistyö yli toimiala- ja sektorirajojen. Maaseudun yritystuen avulla edistetään uuden yritystoiminnan syntymistä ja kannustetaan yrityksiä kehittämään liiketoimintaansa.

Etelä-Karjalan maakuntaohjelma 2018-2021 mukaan Etelä-Karjalan aluekehittämisen kärkivalinnat rakentuvat ihmisten, osaamisen, yritteliäisyyden ja kansainvälisyyden varaan. Välitön ja välittävä eKarjala -toimintalinjan mukaan me-hengen ja muutosmyönteisyyden vahvistaminen lisäävät maakunnan hyvinvointia. Aluekehittämispäätöksen painopisteet Uudistumisella kasvua, Elinvoimaa alueiden verkostoitumisesta ja Hyvinvointia kumppanuuksilla ovat keskeisiä tavoitteita myös Etelä-Karjalan uudistumisessa ja elinvoimaisuuden edistämisessä. Julkiset toimijat kehittävät yhdessä yritysten sekä kolmannen ja neljännen sektorin kumppaneiden kanssa organisaatio- tai toimialarajoja

ylittäviä palveluja sekä matalan kynnyksen toimintaa, jonka avulla tuetaan eläkeläisten aktiivista elämänotetta. Yritteliästä eKarjalaa viedään eteenpäin tuloshakuisesti, kokeilukulttuuria hyödyntäen sekä toimijoiden ja toimialojen välisiä rajoja rikkoen. Väestönkehitystä ja digitalisaatiota ei nähdä uhkatekijöinä, vaan ne ovat muutosajureita. Yritystoiminnan lisäksi digitalisaatio on mahdollisuus alueen kaikenikäisille asukkaille, joten digiosaamisesta tulee huolehtia.

Etelä-Karjalan strategiassa painottuu vahvasti toimijoiden välinen yhteistyö. Tavoite on, että julkiset toimijat kehittävät ja kokeilevat yhdessä yritysten sekä kolmannen ja neljännen sektorin kumppaneiden kanssa organisaatio- tai toimialarajoja ylittäviä, asiakkaalle lisäarvoa tuottavia palveluja. Tärkeänä myös pidetään yritysten kilpailukyvyn vahvistaminen uusien innovaatioiden avulla. Tärkeänä pidetään, että tukea kohdennetaan ammattimaiseen ja päätoimiseen yritystoimintaan, jonka avulla voidaan hillitä työpaikkojen katoamista ja luoda myös uusia työpaikkoja. Yksipuolinen muuttamiin suuriin klustereihin perustuva yritys rakenne on heikentänyt pk-yritysten mahdollisuuksia toimia alihankkijoina ja siten on tarpeen vahvistaa pk-yritysten oman tuotannon kehittämistä ja monipuolistamista uusiin tuotteisiin tai palveluihin tai uusille liiketoiminta-alueille. Erityisesti sotepalveluissa tämä on nähtävissä. Isot, kansalliset ja kansainväliset markkinat valtaavat alaa ja paikalliset pienet sote-toimijat joutuvat väistymään.

Kymenlaakson maakuntaohjelmassa 2018-2021 johtoajatuksena on vahva elinkeinopoliittinen painotus. Tämän lisäksi ohjelmassa korostetaan yhteishenkeä ja -tekemistä. Kymenlaakson maakuntaohjelman läpileikkaavat teemat ovat kestävä kehitys ja kansainvälisyys. Kaikessa päätöksenteossa tavoitteena on edistää tasa-arvon toteutumista. Yksi neljästä toimintalinjasta korostaa kasvua uudistumisella sekä hyvinvointia kumppanuuksilla. Palveluiden kehittämisessä julkinen, yksityinen ja kolmas sektori toimivat hyvässä kumppanuudessa.

Toimintalinjan tavoitteena on luoda maakuntaan sekä uutta liiketoimintaa olemassa oleviin yrityksiin että edellytyksiä uusien yritysten syntymiselle. Yrittäjyysilmapiirin parantaminen maakunnassa on oltava jatkuvana tavoitteena. Merkittävä vaihe on panostaa aloittaviin yrityksiin, niiden sparraukseen ja osaamisen kehittämiseen ml. myös mikroyritykset.

Maaseudun kehittämisen tavoitteena Kymenlaaksossa on puhtaiden elintarvikkeiden tuotanto, elintarvikeketjujen kilpailukyvyn kehittäminen, maaseudun elinkeinorakenteen monipuolistaminen ja uusien työpaikkojen luominen. Väestön ikääntymisen tuomiin haasteisiin vastataan esim. hyvinvointipalvelujen ja -teknologioiden tuotannon edistämällä ja muiden uusien digitaalisten palveluiden ja ohjelmistoteollisuuden kehittämisellä.

Tatu II -hankkeessa korostui ajatus ”Hyvinvointia kumppanuuksilla”. Hankkeen yhtenä tehtävänä oli edistää molemmissa maakunnissa, Kymenlaaksossa että Etelä-Karjalassa, julkisen sektorin ja yrittäjien välistä yhteistyötä ja avointa keskusteluilmapiiriä. Tärkeäksi osaksi hanketta muodostui myös tiedon välittäminen ja yhteystahona toimiminen.

Vaikka soteyrittäjien määrä on viime vuosien aikana kovasti lisääntynyt, soteyrittäjyys ei ole saavuttanut näkyvää roolia maakuntien elinkeinoelämässä eikä kuntayhtymien sotepalveluissa. Tästä johtuen yrityksillä ei ole ollut riittävästi tietoa julkisen tahon tulevaisuuden tavoitteista eikä yhteistyölle asetettavista kriteereistä ja toiveista. Toisaalta taas julkinen taho ei ole ollut riittävän tietoinen alueensa yrittäjyydestä ja yritysten mahdollisuuksista tarjota palveluita.

Hanke loi mahdollisuuksia yhteistyön syventämiseen julkisten toimijoiden kanssa, lisäsi yrittäjien tietoisuutta erityisesti digipalveluiden merkityksestä ja innosti yrityksiä niiden käyttöönottoon. Yritykset saivat kootusti tietoa erilaisista yhteenliittymämalleista ja mahdollisuuksista kehittää liiketoimintaansa useiden meneillään olevien hankkeiden ja koulutustarjonnan kautta.

4.1.2 Hankkeen yksilöidyt tavoitteet

Tatu II -hankkeen tavoitteena oli kohdentaa laajennetusti kontaktointi sotealan mikro- ja pk-yrityksiin Kaakkois-Suomessa kartoittaen sotealan yrityksiä edistävät kehittämishankkeet ja koulutusmahdollisuudet sekä aktivoida yrityksiä osallistumaan niihin. Eri toimijoiden kanssa toteutettavan yhteistyön kautta hankkeen tavoitteena oli edistää alueen sote-alan mikro- ja pk-yritysten liiketoiminnan kehittämistä ja verkostoitumista. Tavoitteena oli myös koota yritysten tarpeista lähteviä yhteisesti kehitettäviä toimintoja yritysryhmähankkeiksi.

Erityisen tärkeänä tavoitteena oli vahvistaa julkisen sektorin ja muiden yhteistyötahojen kanssa käytävää vuoropuhelua ja yhteistyötä vahvistaen kumppanuutta ja monipuolista palvelurakennetta.

4.2 Hankkeen toteutus

Hankkeessa työskenteli osa-aikaisesti projektipäällikkö (6,5htkk) ja projektisihteeri/viestintä asiantuntija (2htkk). Hanke toteutettiin ajanjaksolla 1.7.2019-31.12.2021. Hankkeen kokonaisrahoitus oli 49 2999,55€. Rahoittaja ei edellyttänyt hankkeelle perustettavaksi omaa ohjausryhmää hankkeen pienuudesta johtuen.

Hankkeesta on tehty kaksi väliraporttia 31.12.2020 ja 30.6.2021. Hankkeesta on tiedotettu Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus oy:n jäsenkirjeissä ja Facebook-sivulla, yhteistyökumppaneiden tiedotteissa, Eksoten ja KymSoten omissa tiedotuskanavissa sekä hankkeen omalla www-sivulla. Tiedottamismateriaalissa on käytetty ohjeen mukaan EU-lippua ja maaseuturahaston tunnuslausetta: "Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin".

4.2.1 Toteutetut toimenpiteet

a) Kartoittaa kehittämishaluiset sotealan mikro- ja pk-yritykset Kaakkois-Suomesta sekä heidän kehittämistarpeensa

Hanke kontaktoi sotealanyrityksiä Kymenlaaksossa ja Etelä-Karjalassa syksyllä 2019. Painotus kohdistui KymSoten puolella erityisesti kotiin palveluita tuottaviin yrityksiin. Yrityksiä lähestyttiin sähköpostitse ja toteuttamalla kaksi yritysinfo-tilaisuutta Etelä-Karjalassa (Eksote ja Kehy mukana) ja yksi Kymenlaaksossa (Cursor ja KymSote mukana). Lisäksi hanke oli mukana Eksoten järjestämissä palveluseteliyrittäjille suunnatuissa tiedotustilaisuuksissa. Tilaisuuksissa tavoitettiin yhteensä 98 yrittäjää.

Syksyllä 2019 toteutettiin yrityksille webropol-kysely, jossa tiedusteltiin koulutus- ja kehittämistarpeita sekä innokkuutta osallistua yritysryhminä hankkeisiin. Kysely lähetettiin 278 yritykselle, johon vastasi 34 yritystä (35% E-K:sta ja 59% Kymenlaaksosta, kuusi % vastasi toimivansa molemmissa maakunnissa). Tuloksia on hyödynnetty niin hankekumppaneiden kanssa tehdyssä yhteistyössä kuin infona koulutuksia järjestäville tahoille.

Koulutuksellista tarpeista kolmen kärki oli markkinointi ja viestintä, some/digiosaaminen ja palvelumuotoilu. Neljäntenä nousi tarve saada perehdytystä laadulliseen kirjaamiseen. Yritysryhmähankkeiden sisällöistä innostavimmiksi nousivat yrittäjän kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin vahvistaminen, yrityksen talouden ja kasvun johtaminen ja tuotekehitys palvelumuotoilun keinoin. Kiinnostusta osoitettiin myös luonto painotteisten palveluiden sekä ympäristöystävällisten tuotteiden ja palveluiden kehittämiseen. Hankkeen aikana kyseisistä teemoista tuotettiin tietoa yrityksille.

b) Kartoittaa olemassa olevat, soteyrityksiä koskettavat kehittämishankkeet ja koulutusmahdollisuudet sekä aktivoida yrityksiä osallistumaan niihin sekä suunnitella yrityksille omia yritysryhmähankkeita

Tatu I -hankkeen aikana ilmeni, että maakunnissa on lukuisia kehittämishankkeita, joista sotealan yritykset saivat lisäarvoa. Hankeorganisaatiot poikkeuksetta toivat esiin ongelman siitä, että heidän oli vaikea tavoittaa tätä kohderyhmää. Toisaalta myös yrittäjät kokivat haasteena löytää heitä parhaiten palvelevat hankkeet. Samoin oli todettavissa, että alueen oppilaitoksilla oli paljon osaamisen kehittämiseen suunnattua tarjontaa, mutta tarjonta ja kysyntä eivät parhaalla tavalla kohdanneet. Tatu II -hankkeen yhdeksi merkittäväksi tehtäväksi muodostui hankkeiden välisen yhteistyön kehittäminen.

Kaakkois-Suomessa meneillään olevat hankkeet, jotka soveltuisivat sote-yrittäjien tarpeisiin, koottiin hankkeen omalle nettisivulle. Sivulle oli myös koottu alueellinen koulutustarjonta sekä tietoa, miten voi hakea tukea taloudellisissa haasteissa koronan aiheuttamiin tulomenetyksiin. Yhteistyömuotona oli myös yritysten rekrytoiminen eri hankkeisiin, jonka seurauksena yritykset saivat mahdollisuuden oman toimintansa kehittämiseen.

Tatu II -hankkeen hankekumppanit, joihin soteyrityksiä ohjautui

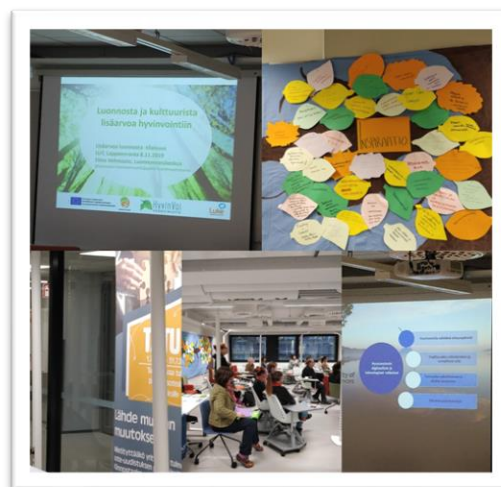
- Reima-hanke (Lab-amk ja Sampo)
- Aatos-hanke (Lab-amk)
- Sykäys-hanke (Lab-amk)
- Elsa-testbed -hanke (Ekoste, Lut ja Lab-amk)
- Helmi-hanke (Socom oy)

Kuva 1 Työpaja 9.8.2020 yhdessä Reima-hankkeen kanssa aiheena Sote-osuuskunta.

Reima-hankkeessa useita sotelan yrityksiä osallistui heidän toteuttamiin koulutuksiin ja valmennuksiin. Reima-hankkeen kanssa järjestettiin myös yhdessä työpaja aiheena osuuskunnan perustaminen. Työpajassa perehdyttiin myös dialogiseen keskusteluun. Tilaisuuteen osallistui yhdeksän yrittäjää. **Aatos-hankkeessa** painotus on ollut tuottaa tietoa ja osaamista ikääntyneiden kotihoitoon. Hankkeessa tärkeänä osa-alueena on teknologia ja digitaalisuus niin, että kotihoidossa osataan jatkossa entistä paremmin hyödyntää ja käyttää teknologisia ratkaisuja sekä digitaalisia työkaluja. Tähän liittyen hankkeessa on järjestetty hyvinvointiteknologiaan liittyviä valmennuksia, joihin myös yrittäjillä on ollut mahdollisuus osallistua. Tatu II -hankkeen kautta kolme soteyritystä on osallistunut

hankkeen valmennuskoulutukseen aiheena itseohjautuvuus, osaamisen jakaminen, teknologia ja työhyvinvointi. **Sykäys-hankkeessa** keskityttiin valmentamaan hyvinvointi- ja palvelualan yrityksiä työllistämiseen. Tatu II -hanke toimi yritysten ohjaajana hankkeeseen ja mukaan ilmoittautui yksitoista yritystä. **Elsa-hankkeessa** Eksote, LUT-yliopisto ja LAB-ammattikorkeakoulu kehittivät EAKR-rahoitteisessa hankkeessa Etelä-Karjalaan innovaatioympäristöä sekä testbed-toimintaa, joka mahdollisti esimerkiksi uusien tuotteiden ja palveluiden kokeiluja aidossa asiakasympäristössä. Kokeilut painottuvat kotiin vietäviin ja kotona asumista tukeviin palveluihin. Ko. hanke loi kumppanuuksia soteyritysten ja digitaalisia palveluita tuottavien yritysten välille ja edisti omalta osaltaan yhden yritysryhmä hankkeen muodostumista. **Helmi-hankkeessa** hankeyhteistyö on keskittynyt maaseudulla asuvien

Kuva 2 Työpaja hankevalmisteluun 8.11.2019 Lab-ammattikorkeakoulun ja LUKE-keskuksen kanssa aiheena "Lisäarvoa luonnosta".

ikäihmisten palveluverkoston rakentamiseen. Helmi-hankkeen tilasuuksiin on osallistunut useita sotealan yrityksiä.

Tatu II -hanke on ollut lisäksi valmistelemaan yhteistyössä useampia yrityshankkeita Euroopan maaseudun kehittämisrahaston kautta rahoitettavaksi, kuten Lab-Amk:n ”Lisäarvoa luonnosta”-hanke sekä Kymenlaaksossa XAMK:n ”Tukea murrosaikaan – työkykyä, hyvinvointia ja digitaitoja” -hanke. Lisäarvoa luonnosta -hankkeen valmistelussa oli Lab-amk:n lisäksi luonnonvarakeskus Luke. Kumpikaan ei saanut rahoitusta ja hankkeet raukesivat. Molemmissa hankkeissa oli suunniteltuna kohderyhmänä sote-alan yritykset ja valmisteluihin osallistui myös useita yrittäjiä.

Hankkeen aikana valmistellut toteutumattomat yritysryhmähankkeet

Tatu II -hankkeen yhtenä tavoitteena oli aktivoida yrityksiä muodostamaan yritysryhmähankkeita. Kartoitettujen yrittäjiltä tulleiden kehittämistarpeiden pohjalta valmisteltiin hankeaihiot aiheina ”Kestävä liiketoiminta ja digimarkkinointi”, ”Kokonaisvaltainen hyvinvointi ja verkostoituminen” sekä ”Osuuskunnan toiminnan terävöittäminen & palveluiden suunnittelu palvelumuotilulla sekä sähköisen markkinoinnin työkalujen käyttöönotto.”

Kuva 3 Jaalan tilaisuus 29.9.2020

ja ideaksi yritysryhmähankkeelle. Tilaisuudesta tiedotettiin KymSoten hoivapalveluiden kautta sekä paikallisessa lehdessä. Mukaan kutsuttiin myös Jaalan yrittäjäyhdistyksen edustus. Tilaisuuteen osallistui neljä yrittäjää, joiden keskinäistä verkostoitumista Tatu II -hanke vahvisti vielä erillisellä Teams-palaverilla. Yrityksiä innostettiin mukaan Jaalaan perustettavan hyvinvointiaseman kehittämiseen ja hyvinvointiaseman valmistelua suunnittelevalle työryhmälle välitettiin yritysten yhteystiedot yhteistyön mahdollistamiseksi.

Yritysryhmähankkeiden valmisteluun osallistui 6-10 maaseudulla toimivaa yritystä. Aiheet kiinnostivat yrityksiä. Pisimmälle valmisteluissa päästiin jo toiminnassa olevan osuuskunnan kanssa. Kaikissa hankkeissa toteutuminen kaatui omarahoitusosuuteen, joka vaihteli 500 -1000€ välillä. Myös korona aiheutti yritysten toiminnassa yllättäviä muutoksia ja vähensi innostusta uusien asioiden aloittamiseen.

Kymenlaaksossa toteutettiin loppusyksystä yhdessä maaseuturahoitteisen Helmi-hankkeen kanssa yritystapaaminen Jaalassa. Helmi-hankkeessa oli noussut konkreettisia palvelu tarpeita ikäihmisille. Tavoitteena oli tiedottaa yrittäjiä alueen ikäihmisten palvelutarpeista ja jalkauttaa ne liiketoiminnan kehittämideoiksi yrittäjille

c) Vahvistaa julkisen sektorin ja muiden yhteistyötahojen kanssa käytävää vuoropuhelua

Hankkeen tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat olleet oppilaitosten lisäksi Eksote, KymSote, kehitysyritykset Wirma, Kehy, Cursor, Kinno sekä yrittäjäjärjestöt Etelä-Karjalassa ja Kymenlaaksossa.

Molemmissa maakunnissa oppilaitokset ylläpitävät kattavia koulutus- ja kehittämispalveluita. Hankkeen aikana koulutustarjonta oli koottuna hankkeen nettisivuilla. Hanke ideointien lisäksi yhteistyötä tehtiin myös järjestämällä koulutusta yrityksille sekä tiedottamalla koulutustarpeista oppilaitoksista ja tuomalla ideoita TKI-toimintaan. Hanke edisti omalta osaltaan yritysten tietoisuutta saatavilla olevista koulutuksista ja mahdollisti osallistumaan niihin. Etelä-Karjalassa oppilaitosyhteistyönä valmistuu myös opinnäytetyö aiheena sosiaalialan yrityksen perustaminen. Opinnäytetyössä käsitellään mm. erittäin tärkeää aihetta eli yritysneuvonnan roolia yrityksen perustamisessa. Sekä Etelä-Karjalassa että Kymenlaaksossa koettiin olevan tarvetta roolien selkeyttämisessä kehitysyritysten ja KymSoten sekä Eksoten yritysneuvonnan välillä.

Kymenlaaksoon valmisteltiin yhteistyöfoorumi kehitysyritysten, yrittäjäjärjestön ja KymSoten kanssa, jossa tavoitteena oli kohdata paikallisia sotealan yrityksiä. Tavoitteena oli yhteistyön rakentaminen ja tiedottaminen ajankohtaisista asioista. Erityisesti toiveena oli tuoda tietoa uudistuneesta KymSoten palvelustrategiasta. Ensimmäinen tilaisuus järjestettiin 9.9.2019 Kotkassa. Tilaisuus koettiin hyödylliseksi ja yhteistyötä lisääväksi. Toinen tilaisuus oli suunniteltu toteutettavaksi huhtikuussa 2020 Kouvolassa samalla toimintamallilla, mutta koronan johdosta tilaisuus peruuntui eikä korvaava tilaisuutta saatu toteutettua. Kymenlaakson kohdalla yhteistyön mallintaminen jäi vähäiseksi, mutta avasi ovia jatkotyöskentelyyn.

Etelä-Karjalassa kumppanuusverkosto oli jo pidemmällä. Hankkeen aikana yhteistyötä vahvistettiin useilla yhdessä toteutetuilla tapahtumilla. Syksyllä 2019 tilaisuudet toteutettiin kasvotusten, vuonna 2020 siirryttiin teams-kokoontumisiin. Aiheina käsiteltiin mm. soteyritysten lupa-asioita, henkilökohtaisen budjetin käyttöön liittyvää yhteistyötä ym. ajankohtaisia asioita. Tapahtumat kokosivat parhaimmillaan 105 yritystä. Tilaisuudet lisäsivät myös eri toimijoiden välistä ymmärrystä soteyrittäjien arjenasioista ja kehittämistarpeista johtaen toimijoiden välisiin yhteistyötapojen kehittämiseen.

Molemmissa maakunnissa jatkettiin jo Tatu I-hankkeen aikana käynnistynyttä Sitran lanseeraamaa ja meillä Elyn koordinoimaa Soteuttamo-toimintaa. Tatu II -hanke on ollut keskeisessä roolissa kehittämässä Elyn koordinoimaa Soteuttamo-konseptia. Soteuttamoiden ohjelmissa on hyödynnetty yritysten esiin tuomia kehittämistarpeita ja ne on toteutettu laajalla yhteistyöryhmällä, johon kuuluivat Elyn lisäksi oppilaitokset, kehitysyritykset, yrittäjäjärjestöt ja kuntayhtymät yhdessä oppilaitosten, kehitysyritysten sekä KymSoten ja Eksoten kanssa.

Syksyllä 2019 järjestettiin Soteuttamot teemalla ”Jokapäiväinen digimme, käytännönlähtöistä tietoa sähköisistä ratkaisuista” sekä Kymenlaaksossa että Etelä-Karjalassa. Tilaisuuksiin osallistui yhteensä 56 yrittäjää. Kevään 2020 Soteuttamot jouduttiin siirtämään syksyyn 2020 korona-epidemian takia.

Tapahtuma pidettiin Teams -webinaarina aiheena ”SoTeHy-yrittäjä – muotoile palvelusi uuteen aikaan”. Tilaisuuteen osallistuivat sekä Kymenlaakson että Etelä-Karjalan yrittäjät. Tapahtuma kokosi n. 50 yrittäjää. Palaute toiminnasta on ollut hyvää ja Soteuttamot tulevat jatkamaan toimintaansa.

Pienten soteyritysten toimintamahdollisuudet ovat vahvasti sidottuja julkisen palveluntuottajan kanssa tehtävään yhteistyöhön. Toiveena yrityksillä on ollut, että yhteistyötä voitaisiin tiivistää. Myös julkisella puolella on ollut tarvetta erityisesti etsiä uudenlaisia palveluiden tuottamistapoja. Hankkeen aikana toteutettiin Lappeenrannan kehitysyhtiö Wirma vetoisesti kahdesti keskustelutilaisuus, jossa mukana oli Eksoten toimitusjohtaja ja yritysyritystyöstä vastaavat henkilöt. Tilaisuudessa esiteltiin Eksoten palvelustrategia ja käytiin keskustelua yhteistyöstä. Tilaisuuksien seurauksena syntyi toimiala kohtaisia keskustelufoorumeja, joiden tavoitteena on syventää jatkossakin yhteistyötä. Vastaavanlainen tilaisuus Kouvolassa jäi toteuttamatta.

5 Tulokset ja vaikutukset

Hanke käynnistyi nopeasti kesällä 2019. KymSoten ja Eksoten kanssa yhteistyössä hanke jalkautui hyvin soteyritysten pariin. Korona -pandemian johdosta maaliskuussa 2020 soteyritykset joutuivat uudenlaisiin haasteisiin. Hankkeen kohderyhmän yrityksistä iso osa oli kotiin palveluita tuottavia yrityksiä. Koronaohjeistusten johdosta yritykset joutuivat pohtimaan toimintaansa. Yhdeksi ongelmaksi nousi suojatarvikkeiden saanti ja niiden kalleus, joka aiheutti taloudellisia haasteita. Koronapandemia aiheutti myös paineita julkiselle taholle, ja tiedonkulku julkiselta yksityiselle joutui koetukselle. Tapahtumien järjestäminen livenä estyi ja yritysten kohtaaminen vaikeutui. Monen yrittäjän digitaaliset taidot olivat vähäiset, jonka vuoksi etätapahtumien järjestäminen kangerteli keväällä. Ryhmäinfojen etänä toteuttaminen edellytti aiheeseen ohjausta ja motivointia ja vei oman aikansa.

Sovitusti rahoittajan kanssa hanke keskittyi tässä vaiheessa panostamaan yrittäjien tukemiseen taloudellisen tuen hakemisessa ja ideoimisessa rahoituksella toteutettavista kehittämistoimenpiteistä. Samalla esiin nousi yrittäjien digitaalisten taitojen parantaminen ja etäpalveluiden kehittäminen, joihin teemoihin syksyllä 2020 hankkeessa paneuduttiin.

5.1 Hankkeen välilliset tulokset ja vaikutukset

Hankkeen keskeisenä tuloksena voidaan pitää yhteistyön kehittymistä yritysten, kehitysyhtiöiden, oppilaitosten ja julkisen sektorin välillä erityisesti Etelä-Karjalassa. Kymenlaaksossa syksyllä 2019 hyvin alkanut yhteistyö jäi vähäisemmäksi koronan tuomien rajoitteiden ja KymSoten oman organisaation kehittämisyön aiheuttamien kiireiden johdosta.

Hanke mahdollisti uudella tavalla toimijoiden verkostoitumisen ja hanketoimijoiden yhteistyön. Yhteistyökumppaneille tehdystä kyselyssä hankkeen anti arvioitiin asteikolla 1-5 neljäksi. Kysely tehtiin kahdellekymmenelle toimijalle, joista yhdeksäntoista vastasi. Hankkeen nähtiin nostaneen esille tarpeellisia kehittämisen kohteita ja antaneen hyvän näkökulman sotealan yrittäjien arkeen, yhteistyömahdollisuuksiin ja -halukkuuteen

"Parasta olivat yhteiset koulutusten ideoinnit ja ajatusten vaihto sotealan yrittäjyyden ja yritys yhteistyön maailman muuttumisesta."

"Erittäin arvokas ja hyvä hanke ja iso painoarvo hankkeen onnistumisessa on ollut hankkeen projektipäällikön napakka tekeminen ja todellinen tahtotila edistää sotealan pienten yritysten kehittymistä, yhteistyömallien rakentumisista, tiedonsaannin sujuvoittamista ja yrittäjien todellisten tarpeiden esille tuomista."

"Hyvää työtä kaikinensa! Yhteistyö on aina se oikea malli, jolla voidaan edes jotenkin saada asioita eteenpäin. Pienten yrittäjien asema ja heidän ansaintansa tulevaisuudessa huolettaa vaikkakin tiedän, että heitä varmasti tarvitaan. Laaja kokonaisuus kaikinensa tässä soteuudistuksen keskellä, joka vaatii jatkuvaa kehittämistä ja eri organisaatioiden välistä yhteistyötä. Yhteistyö on hyvällä alulla (eril. palaverit, kaupungin järj. sote-suunnittelutalkoot, yrittäjien sote-nyrkki jne.) ja tätä työtä tulee ehdottomasti jatkaa organisaatio- ja muut rajat unohtaen siten, että toiminta voi olla mahdollisimman aidosti asiakaslähtöistä. Näiden asioiden äärellä oli myöskin Tatu II -hanke."

Hankkeen välillisenä tuloksena voidaan pitää tiivistynyttä vuoropuhelua ja yritysten mukaan ottamista kehittämistyöhön. Tästä konkreettisina esimerkkeinä voidaan mainita Etelä-Karjalaan perustettu yritysysteistyöryhmä, joka koostui Eksoten, yrittäjäjärjestön ja kehitysyhtiöiden edustajista sekä Tatu-hankkeen projektipäälliköstä. Työryhmän tehtävänä oli yhdessä kehittää soteyrittäjien toimintaympäristöä ja välittää kehittämisideoita eteenpäin. Lisäksi Yrittäjäjärjestön alaisuuteen perustettiin ”sotenyrykki”, jossa on mukana eri toimialojen edustajat. Nyrkin jäsenet toimivat vuoropuhelussa yrittäjäjärjestön kautta Eksoten yhteistyöneuvotteluissa. Merkittävänä kumppanuuden osoituksena voidaan mainita Tulevaisuuden sotekeskus -hankkeen ohjausryhmään nimetyt soteyrittäjäedustajat sekä sen alaisuuteen perustettu projektiryhmä Yritysysteistyö tulevaisuuden sotekeskus -hankkeessa, jossa on mukana useita sotealan yrityksiä. Yritysinfoissa ja kyselyissä nousi esiin tarve suurempaan vuoropuheluun, viestinnän selkeyttämiseen ja matalan kynnyksen nopeaan yhteydenpitoon. Vastatakseen paremmin kumppanuuden tuomiin haasteisiin ja kehittämistarpeisiin Eksote uudisti organisaatiota liittyen yritysysteistyön selkeyttämiseen.

Kymenlaaksossa yritysysteistyö oli tiivistymässä KymSoten strategian ohjaamana. Entistä enemmän ikääntyneiden palveluita oltiin ohjaamassa yksityisille toimijoille. Yritysten mukaan tulo edellytti liittymistä PSOP-järjestelmään, jonka monet yrittäjät kokivat vieraaksi. Yritykset toivat esiin myös haasteet saada neuvontaa ja tukea. Myös yritysneuvonnan roolit olivat epäselvät ja kehitysyhtiöissä koettiin, että ei ole riittävästi tietoa soteyrittäjyyteen liittyvistä erityispiirteistä. Hankkeen toimesta järjestettiin yrityksille suunnattu infotilaisuus, jossa KymSotesta asiantuntijat kertoivat tulevista painotuksista sekä ohjasivat yrityksiä PSOP:n käyttöön. Samalla kehitysyhtiön edustajat saivat oleellista tietoa oman toimintansa kehittämiseen. Yhteistyö toimi kehitysyhtiö Cursorin ja hankkeen välillä myös yritysten tarvitessa yksilöllisempää neuvoa liiketoiminnan kehittämisessä. Yhteistyön seurauksena yksi uusi yritys sai kipinän yrityksen perustamiseen ja kehitysyhtiön tuella myös käynnistyi. Vuoden aikana KymSoten kumppaniyritysten määrä on lisääntynyt ja PSOP:n käyttö kasvanut, mikä on positiivinen tulos.

Taulukko 1 Vuoropuhelun tuomia tuotoksia

Vuoropuhelun tuomia tuotoksia julkisten toimijoiden kanssa	
• Monitoimijainen työryhmä (Eksote, Kehy, Wirma, EKY ry) • Yrittäjäjärjestön alaisuudessa toimiva ”sotenyrykki” • Eksotessa käynnistynyt yritysysteistyön kehittämisryhmä • Toimialakohtaiset Teams-palaverit (Eksote) • PSOP-järjestelmään uusia yrityksiä (KymSote)	

5.2 Yrityksille kohdentuneet tulokset ja vaikutukset

Koulutustarjonnan ja hankeyhteistyön tuomien osallistumismahdollisuuksien lisäksi yritykset saivat kanavan viedä esiin nousseita ongelmia ja haasteita sujuvasti eteenpäin. Yksi toistuva epäkohta oli tiedonsiirto. Eksoten sekä KymSoten alueella toimivien soteyrittäjien mahdollisuus saada tietoa asiakkaan sairauteen ja lääkehoitoon liittyvissä kysymyksissä oli ongelmallinen. Asian edistämiseksi Tatu II -hanke käynnisti selvitystyön, joka johti lopulta Eksotessa positiiviseen lopputulokseen ja toimintamalliin, joka turvaa yrittäjille tiedonsaannin tietyissä palvelutilanteissa. Edelleen selvitettävänä on laajempi tiedonsiirron asiakokonaisuus liittyen sähköisten järjestelmien yhteiskäyttöön molemmissa maakunnissa. Tämä linkittyy vahvasti myös tulevaan Kanta-palveluiden käyttöönottoon, joka edellyttää yrityksiltä valmiuksia rakenteisen kirjaamisen hallintaan. Tähän liittyen Tatu II -hanke toteutti työpajan yrityksille XAMK:n kanssa aiheena Kanta-palvelun käyttöönotto ja yhdessä Lab-ammattikorkeakoulun kanssa koulutuksen laadullisesta kirjaamisesta.

Hanke mahdollisti myös liiketoiminnan kehittämisen yhteistyössä Eksoten kanssa. Eksotella jatkui henkilökohtaisen budjetoinnin kokeilu ja se myös päätyi pysyvään käyttöön. Tatu II -hanke oli mukana mallia kehittämässä ja yrittäjät osallistuivat mm. palveluiden sisällön kehittämiseen. Tärkeänä osana oli myös Eksoten palveluohjaajien ja yritysten välisen vuoropuhelun ylläpitäminen. Henkilökohtaisen budjetin palveluseteliyrittäjien määrä kasvoi neljästäkymmenestä reiluun kuuteenkymmeneen. KymSotessa yritysten määrä PSOP:iin liittymisessä kasvoi.

Yritysten ja Eksoten välisen yhteydenpidon vahvistamiseksi Tatu II -hanke organisoi vuoropuhelu toimintamalliksi Teams-tapaamiset. Soteyritysten ja Eksoten toimijoiden lisäksi virtuaalitapaamisiin kutsuttiin kehitysyritysten edustajat ja aiheeseen liittyviä asiantuntijoita. Toimintatapa mahdollisti laajan osallistumisen ja monipuolisen tiedonvälityksen antaen hyödyllistä tietoa myös osallistuvien tahojen omaan yritysneuvontaan. Toimintamalli ja sen jatkokehittäminen jatkuu Eksotessa.

Hankkeen yksi tavoite oli koota yritysryhmähankkeita ja aktivoida luomaan yrityskonsortioita. Kartoitettujen yrittäjiltä tulleiden kehittämistarpeiden pohjalta valmisteltiin hankeaihiot aiheina ”Kestävä liiketoiminta ja digimarkkinointi”, ”Kokonaisvaltainen hyvinvointi ja verkostoituminen” sekä ”Osuuskunnan toiminnan terävöittäminen & palveluiden suunnittelu palvelumuotilulla sekä sähköisen markkinoinnin työkalujen käyttöönotto.” Mikään näistä ei johtanut yritysryhmähankkeeseen. Syynä omarahoitusosuuksien kokeminen liian suurena.

Koronan myötä keväällä 2020 yritysten kiinnostus etäpalveluiden käyttöönottoon lisääntyi ja antoi aiheen lähteä valmistelemaan yritysryhmähanketta. Elsa Test bed –hankkeessa ja Digi-Soteuttamossa Tatu II -hanke oli verkostoitunut terveysteknologiayritysten kanssa, joka antoi mahdollisuuden lähteä ideoimaan yrityksille suunnattuja digi-painotteisia yritysryhmähankkeita yhdessä terveysteknologia yritysten kanssa. Yritysten mukaan saamiseksi Tatu II -hanke järjesti molemmissa maakunnissa kolme teams -tilaisuutta soteyrittäjille esitellen aihetta yhdessä teknologiayrittäjien kanssa.

Etelä-Karjalassa asiasta kiinnostui kuusi yritystä. Yrityksistä kaksi sijaitsi kaupunkialueella, joka esti heidän osallistumisensa yritysryhmähankkeeseen. Toinen yrityksistä koki kuitenkin etäpalveluiden käyttöönoton niin merkittäväksi, että päädyttiin etsimään muuta rahoitusta, joka löytyi Business Finlandin korona-avustuksista. Yritys on ottanut käyttöön etäpalvelut ja kehittää edelleen palveluitaan aktiivisesti. Etäpalveluiden käyttöönotto on mahdollistanut myös uudella tavalla palveluiden tuotteistamisen ja tuottamisen hajaseutualueille. Kolme yritystä, jotka sijainniltaan täyttivät maaseuturahoituksen kriteerit lähtivät mukaan yritysryhmähankkeeseen, jossa teknologiayrittäjien kanssa kehitetään liiketoimintaa etäpalveluita hyödyntäen.

Kymenlaakson infotilaisuuksiin osallistui yhteensä 11 yritystä. Toistaiseksi kiinnostus ei ole edennyt yritysryhmähankkeeksi asti. Asian jatkotyöstäminen jatkuu it-yrityksen toimesta.

Molemmissa maakunnissa julkiset palveluntuottajat ovat korostaneet yritysten verkostoitumisen tärkeyttä. Hanke valmisteli osuuskuntamallia sekä toisena vaihtoehtona operaattorimallia. Molemmista toimintamalleista järjestettiin infotilaisuudet sekä osuuskuntamallin eteenpäin viemiseksi myös työpaja. Tilaisuuksiin osallistui yhteensä yli kaksikymmentä yrittäjää, mutta riittävää rohkeutta ei vielä löytynyt yhteistoimintamallin perustamiseen. Mukana infoissa oli myös kehitysyrityksen edustajat sekä henkilöitä Eksotesta, Kymsotesta ja Lab-ammattikorkeakoulusta.

Taulukko 2 Yritysten toimintaan kohdentuvia tuotoksia

Yritysten toimintaan kohdentuvia tuotoksia
• Tiedonsiirtoon liittyvä toimintamalli (Eksote) • Henkilökohtainen budjetointi osaksi yritysten toimintaa (Eksote) • Teamsin käyttöönotto (Eksote) • Teknologiayritysten ja soteyritysten yhteistyö (yritysryhmähanke E-K) ja tutustuminen etäpalveluihin sekä käyttöönotto omassa toiminnassa (Etelä-Karjala ja Kymenlaakso) • Yritysten yhteistyömalleihin tutustuminen (osuuskunta/operaattori-malli) • Osaamisen kehittyminen hankeyhteistyössä

6 Arviointia ja ehdotuksia jatkotoimenpiteiksi

Olemme edelleen tilanteessa, jossa valmistellaan Suomeen kattavaa soteuudistusta, jossa tavoitteena on palveluiden saatavuuden turvaaminen tasavertaisesti kustannusten kasvua hilliten. Suuntana on isompien palvelukeskittymien muodostaminen, mikä luo uhkakuvia erityisesti maaseudun palveluille. Sote-keskittymät painottuvat kaupunkikeskuksiin ja lähipalveluiden saatavuus maaseutukunnissa vähenee. Ketteriä, kustannustehokkaita, monitoimijaisia toimintamalleja tarvitaan tuottamaan

palveluita julkisen tukena erityisesti ikääntyvälle väestölle. Tavoite tulee olla monipuolinen palvelutuottajarakenne, jossa paikallisilla mikroyrityksillä on menestymisen mahdollisuudet tarjota palveluita itsemaksavien asiakkaiden lisäksi asiakaseteleiden ja henkilökohtaisen budjetin kautta kuin sotekeskusten alihankkijoina.

Yrityksiltä kaivataan toimitusvarmuutta, mikä asettaa mikroyrittäjille tarpeen hakea kumppaneita. Maakuntiin kaivataan pienten soteyritysten organisoitua verkostoitumista ja uudenlaisia yhteenliittymismalleja. Haasteena on, miten luodaan sellainen tuenmalli, joka rohkaisee yrityksiä yhteiseen tekemiseen. Tatu II -hankkeessa korostui hyvin, että pelkkä aktivointi ja tiedon välittäminen ei riitä. Tarvitaan konkreettisempaa kehittämistyötä ja yrityslähtöisempiä rahoitusmalleja sekä vahvaa julkisen sektorin kumppanuutta.

Kehitysehdotus: Soteyritykset vahvemmin mukaan kumppaneina julkisten palveluiden kehittämiseen

Tatu II -hanke onnistui syventämään julkisten toimijoiden ja yritysten välistä yhteistyötä ja nostamaan rakentavalla tavalla epäkohtia korjattavaksi. Yritysten menestyminen markkinoilla edellyttää aitoa kumppanuutta ja palveluiden yhteiskehittämistä. Uskoa asian edistymiseen luo Eksotessa käyttöön otetut uudet yhteistyöelimet (kuvattu kohdassa 5.1). Kymenlaaksossa työ on vielä vaiheessa, mutta tahtotila samansuuntainen. Onnistumisena voidaan pitää myös yritysten aktivoitumista digitaalisten palveluiden käyttöön, joka edistää yritysten liiketoimintaa ja luo yhteiskehittämistä erityisesti Eksoten alueella. Tästä konkreettisena jatkona on Lab-ammattikorkeakoululla käynnistynyt EAKR rahoitteinen Soteyrittäjien digistepit -hanke, jonka tavoitteena on tuottaa konkreettista apua ja tukea koulutuksen ja henkilökohtaisesti ohjaten kohderyhmänä juuri pienet sotelan yritykset. Hankkeessa jatketaan myös yrittäjien osuuskuntamallin eteenpäin viemistä.

Kehitysehdotus: Eksotessa toimivien yhteistyöfoorumien mallintaminen myös KymSotessa.

Kaakkois-Suomessa soteyrittäjyys ei ole kohonnut elinkeinopoliittisesti merkittävään asemaan, mikä on näkynyt myös hankevalmisteluissa. Pienten, mikrokokoisten hoiva-alan soteyrittäjien rooli on pääasiassa ollut toimia kumppaneina julkisen tahon koordinoimissa hankkeissa ns. tiedon tuojina ja välillisen hyödyn saajina. Eteenpäin pääsemiseksi tarvitaan nyt yhteiskehittämisen syventämistä ja hankerahoitusten soveltamista paremmin yritysten yksilöllisiin tarpeisiin.

Pienet hoiva-alan yritykset tarvitsevat konkreettista tukea hankevalmisteluissa ja merkittävänä esteenä on omarahoitusosuudet. Tämä tuli näkyviin mm. Tatu II -hankkeen valmistelemissa maaseuturahoituksella toteutettavissa yritysryhmähankkeissa. Vaikkakin omarahoitusosuus on vain 25 %, nousee se monelle esteeksi. Onnistuakseen hanke tarvitsee koordinoijan ja hallinnoijan, joka lisää hankkeen kustannuksia. Hallinnoijan tulisi olla taho, jossa hankekoordinaattori toimii organisaation palkkaamana eikä palkkakustannukset kohdistu kokonaisuudessaan hankkeen budjettiin. Erityisen hyvin tämän tyyppiset hankkeet soveltuisivat kehitysyhtiöille, joissa tulisi panostaa hanketyöhön.

Kehitysehdotus: *Kehitysyhtiöt vahvemmin mukaan soteyrityshankkeiden valmisteluun ja hallinnointiin.*

Toinen haaste maaseuturahoitteisten hoiva- ja sotealan yritysryhmähankkeiden kokoamisessa on, että yritysten tulee sijaita määritetyllä alueella. Vaikkakin raja on laaja niin siitä huolimatta se jättää tällä toimialalla juuri sellaisia yrityksiä ulkopuolelle, jotka tuottavat palveluita hajaseutualueille ja joilla olisi kiinnostusta ja resursseja kehittää myös palveluita. Yritysryhmähankkeen yhtenä kriteerinä on, että hankkeessa luodaan yritysryhmälle yhteinen kehittämiskohde. Tämä on johtanut siihen, että ryhmähankkeet koostuvat saman alan yrityksistä. Tatu II -hankkeessa korostui tarve luoda yritysryhmiä yli toimialojen.

Tulevaisuuden trendinä liiketoiminnan kehittämisessä digitaalisen palveluiden rinnalla näyttäytyy vahvasti ekologisuus ja ympäristöarvot kestävän liiketoiminnan luojana. Jotta yritysryhmähankkeet voisivat vastata uudenaikaisiin tarpeisiin ja uudenlaisten liiketoimintojen syntymiseen, tarvitaan kriteereiden uudelleen arviointia ja yrityslähtöisempiä rahoitusmalleja.

Kehitysehdotus: *Maaseuturahoitus kriteereiden tarkastelu mahdollistamaan monipuolisemmin yritysryhmähankkeita, joilla edistetään maaseudun kehitystä ja maakunnallista elinvoimaa.*

Tatu II -hankkeen yhtenä toimenpiteenä oli koota alueellisesti soteyrittäjien toimintaa tukevat kehittämishankkeet ja koulutukset yritysten saataville. Erityisesti Etelä-Karjalassa oli menossa useita kehittämishankkeita, joiden kohderyhmään kuuluivat soteyrittäjät. Hankkeiden kirjo oli laaja ja organisaatioiden sisälläkään ei aina ollut tietoa oman organisaation sisällä suunnitteilla olevista hankkeista. Hanketoimijat toivat esille vaikeuden löytää soteyrittäjiä ja saada heidät mukaan hankkeisiin. Tatu II -hankkeessa ylläpidettiin sivustoa meneillään olevista hankkeista, rahoitustuista, tapahtumista ja projektipäällikön toimesta yrityksiä ja hanketoimijoita autettiin löytämään toisensa.

Hanketoimijoiden tietoisuus toistensa hankkeista mahdollistaa tehokkaamman rahoituksen ohjautumisen ja myös yrittäjiä hyödyntävän hanketyön.

Kehitysehdotus: Sähköinen alusta, jossa alueellisesti löydettävissä soteyritysten toimintaan liittyvät valmisteilla olevat hankkeet ja rahoituksen saaneet hankkeet.

Hoiva- ja soteyrittäjien keskinäistä alueellista yhteistyötä sekä julkisen toimijan (Eksote & KymSote) välistä yhteistyötä tukemaan tarvitaan jatkossakin koordinaatiota. Lisäksi tarvitaan uudenlaisia avauksia ja yhteistyömuotoja hyvinvointi/sote-alan yritysten ja muiden yritysten (mm. teknologia) sekä osaamisen ja liiketoiminnan kehittämistä tukevien tahojen (oppilaitokset, TE, ELY) kanssa. Tarve nousi vahvasti esiin myös yhteistyökumppaneiden palautteissa.

Kehitysehdotus: Tulevaisuuden sotekeskus valmistelussa nimettävä vastuutaho, joka ylläpitää ja koordinoi yhteisen toiminnan kehittämistä jatkossa. Sote-verkostoyhteistyön kehittäminen osaksi maakuntastrategiaa.

Lappeenrannassa 31.12.2020

Helena Puolakka, projektipäällikkö

Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oy Socom

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin